

Nr 19.

Ankom till riksdagens kansli den 28 mars 1941 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avsättande till nationalpark av det s. k. Muddusområdet i Norrbottens län.

(2:a avd.)

I en till riksdagen den 7 februari 1941 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 62, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att såsom nationalpark må avsättas det s. k. Muddusområdet i Gällivare och Jokkmokks socknar av Norrbottens län, omfattande en areal av omkring 49,975 hektar.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet — i den mån ej redogörelse därför lämnas nedan — hänvisa till berörda statsrådsprotokoll.

I skrivelse den 30 mars 1927 anhöll *svenska naturskyddsföreningen*, att Kungl. Maj:t måtte verkställa utredning om avsättande på statens mark inom den lappländska barrskogsregionen av nationalparker eller större naturskyddade områden, avsedda att representera denna regions viktigaste vegetationstyper jämte deras djurvärld. Enligt naturskyddsföreningen vore det ena av de två områden, som härvid främst borde komma i fråga, beläget öster om Stora Lulevattens sydspets. Med sjön Muddusjaure som ungefärlig mittpunkt sträckte sig området från Stubbabergen i norr nästan fram till Luleälven i söder. Det andra området vore något nordligare beläget och omfattade huvudsakligen den s. k. Sjaunjamyren.

Sedan *vetenskapsakademien* åtagit sig att närmare undersöka de sålunda föreslagna områdena för utrönande av deras lämplighet som naturreservat, har akademien i skrivelse den 9 februari 1938 under åberopande av verkställd utredning hemställt — förutom om Sjaunjaområdets fridlysning såsom fågelskyddsområde — att Muddusområdet måtte avsättas såsom nationalpark.

Ur vetenskapsakademiens utredning må anföras:

Muddusområdet borde avsättas såsom nationalpark jämlikt lagen den 25 juni 1909 angående nationalparker och Sjaunjaområdet fridlysas såsom fågelskyddsområde, varvid dessa områdens avgränsning borde ske i överensstämmelse med framlagt förslag. Beträffande Muddusområdet föreslås vidare, att utredning måtte föranstaltas om förflyttning till lämplig ort av de år 1931 till området inflyttade f. d. Karesuandolapparna enligt 5 § lagen den 18 juli 1928 om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige, att all jakt och allt fiske, även för genomflyttande lappars vidkommande, måtte förbjudas

inom nationalparken — i den mån så erfordrades med stöd av särskilda stadganden — samt att ett antal på området belägna ströängslotter om tillsammans 55 hektar måtte indragas respektive inlösas jämlikt lagen den 22 juni 1921 om ströängars indragande till kronan.

I ärendet ha yttranden avgivits den 19 juni 1940 av länsstyrelsen i Norrbottens län och den 16 januari 1941 av domänstyrelsen.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»I de nationalparker, som redan finnas, är den lappländska barrskogsregionen endast i ringa utsträckning företrädd. Det måste därför framstå som ett angeläget önskemål att till eftervärlden trygga ett område, där denna naturtyp bevarats i dess ursprungliga skick. Då Muddusområdet fyller de anspråk, som måste ställas på en nationalpark av detta slag, och den ekonomiska nyttan av området, särskilt med hänsyn till dess oförmånliga läge, synes vara obetydlig, anser jag mig böra förorda områdets avsättande till nationalpark. Jag förutsätter härvid att det, i likhet med vad som tidigare skett, må ankomma på Kungl. Maj:t att slutgiltigt bestämma gränserna för den blivande nationalparken och att i enlighet med bestämmelserna i lagen angående nationalparker meddela de reglementariska föreskrifter rörande området, som befinnas erforderliga.

Beträffande lapparnas ställning inom ifrågavarande område må erinras, att dess avsättande till nationalpark enligt nämnda lag icke skall leda till inskränkning i de rättigheter till bete, skogsfång, jakt och fiske, som äro lapparna medgivna. Jakt på björn, lo, älg eller örn må dock ej äga rum. I dessa hänseenden anser jag mig icke böra ifrågasätta någon ändring för den av mig nu förordade nationalparkens vidkommande. Vad beträffar förslaget om förflyttning från området av de där nu boende skogslapparna, har jag efter samråd med chefen för jordbruksdepartementet funnit mig böra biträda länsstyrelsens uppfattning i denna fråga och anser sålunda, att sådan förflyttning ej bör ske.

Frågan om indragning av de förutnämnda ströängslotterna torde böra behandlas i därför stadgad ordning.

En nationalpark av Muddusområdets storlek och belägenhet fordrar givetvis effektiv bevakning. Kostnaderna för nationalparker bevakning bestridas från anslag på riksstatens åttonde huvudtitel. Utredningen i ärendet ger vid handen, att två personer behöva anställas för att bevakningen skall bli effektiv. Enligt vad jag under hand inhämtat torde det emellertid vara tillräckligt, om endast den ene helt ägnar sig åt tillsyn över nationalparken, medan den andre endast i mindre utsträckning biträder härvid. Anvisande av medel till ändamålet torde få bli beroende på framställning i vanlig ordning från vetenskapsakademien.

Frågan om det s. k. Sjaunjaområdets fridlysning såsom fågelskyddsområde torde komma att framdeles anmälas av chefen för jordbruksdepartementet.»

I likhet med departementschefen anser utskottet önskvärt, att ett område representerande den lappländska barrskogsvegetationen jämte dess djurvärld

i orört skick bevaras åt eftervärlden. Såsom föreslagits i propositionen synes detta lämpligen kunna ske genom avsättande till nationalpark av det s. k. Muddusområdet i Gällivare och Jokkmokks socknar, Norrbottens län. På Kungl. Maj:t torde kunna överlåtas att slutgiltigt bestämma gränserna för den blivande nationalparken ävensom att för densamma meddela nödiga reglementariska föreskrifter.

Liksom departementschefen är utskottet av den uppfattningen, att någon förflyttning av de på ifrågavarande område boende skogslapparna icke omedelbart bör äga rum. Skulle emellertid framdeles möjlighet yppas att åt dessa lappar erbjuda annan likvärdig uppehållsort, synes frågan härom lämpligen av Kungl. Maj:t böra upptagas till förnyad prövning. Någon inskränkning i övrigt av lapparna tillkommande rättigheter till jakt och fiske m. m. inom området — utöver vad eljest beträffande nationalparker är föreskrivet — synes icke böra ske.

I fråga om indragningen av de å området belägna ströängarna ansluter sig utskottet till departementschefens uttalande.

Frågan om områdets bevakning torde komma att bliva föremål för riksdagens beslut i samband med behandlingen av ett kommande budgetårs utgifter under riksstatens åttonde huvudtitel.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må bifalla förevarande proposition.

Stockholm den 27 mars 1941.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Närvarande: se utlåtande nr 18.